

Els estudis universitaris a les Illes Balears, 2011-17

Lluís Ballester

Andrés Nadal

Emilio Menéndez

RESUM

La selecció de les dades i l'anàlisi presentats permeten resseguir alguns dels fets més destacats dels darrers cursos (2011-2017) i copsar les grans xifres que expliquen les magnituds fonamentals de l'activitat universitària. Al llarg d'aquest període s'observen dues tendències diferenciades, la primera, de reducció pressupostària i forta pressió sobre la dinàmica educativa de la UIB; la segona, de recuperació pressupostària i recuperació progressiva del funcionament.

En l'àmbit de la docència, al llarg d'aquests cursos la UIB ha millorat la capacitat d'atracció d'estudiants de grau i postgrau. La qualitat dels estudis i la recerca de la UIB han rebut el reconeixement dels rànquings internacionals més rellevants.

RESUMEN

La selección de los datos y el análisis presentados permiten repasar algunos de los hechos más destacados de los últimos cursos (2011-2017) y captar las grandes cifras que explican las magnitudes fundamentales de la actividad universitaria. A lo largo de este periodo se observan dos tendencias diferenciadas, la primera, de reducción presupuestaria y fuerte presión sobre la dinámica educativa de la UIB; la segunda, de recuperación presupuestaria y recuperación progresiva del funcionamiento.

En el ámbito de la docencia, a lo largo de estos cursos la UIB ha mejorado la capacidad de atracción de estudiantes de grado y postgrado. La calidad de los estudios y la investigación de la UIB han recibido el reconocimiento de los rankings internacionales más relevantes.

I. EVOLUCIÓ DE L'ALUMNAT ENTRE 2011-12 I 2017-18

L'any acadèmic 2017-18 la Universitat de les Illes Balears té 13.400 estudiants matriculats en estudis oficials, al marge de l'alumnat de la UOM i d'altres ofertes. En els darrers anys, des de 2015, s'observa una estabilització del nombre d'alumnes sobre aquestes quantitats, tot i la reducció (5,9%) que s'ha produït des de 2011-12 (de 14.238).

QUADRE I. EVOLUCIÓ DE LA TOTALITAT DE L'ALUMNAT MATRICULAT A LA UIB

Curs acadèmic	2011-12	2014-15	2017-18
Nombre d'alumnes	14.238	13.664	13.400
% (2011-12 base 100)	100,00%	95,97%	94,1%
% variacions 2014-2018			98,1%

Font: Indicadors pressupost UIB. Dades de 19 de juny de 2018

Catorze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears

La taxa bruta d'universitaris, calculada com a universitaris matriculats a la UIB per cada 100 joves entre 18 i 24 anys, després d'augmentar moderadament entre 2011-12 (16,78%) i 2014-15 (17,15%), ha tornat a baixar, com es pot comprovar al quadre 2, fins a arribar al 16,94% actual. Com és evident, no es consideren tots els joves universitaris matriculats en universitats a distància o que han sortit de les Illes Balears per seguir les seves carreres. En qualsevol cas, es tracta de dades molt baixes comparativament amb altres comunitats de l'Estat.

Si l'evolució de la taxa bruta ens permet fer un comentari positiu, la taxa neta obliga a una anàlisi diferent. La taxa neta d'escolarització en educació universitària per al grup d'edat 18-24 anys és una correcció de la taxa anterior, es calcula com a nombre d'estudiants de 18-24 anys en ensenyaments de grau i postgrau, en relació amb la població de 18-24 anys, és a dir, només es considera l'alumnat de 18 a 24 anys. Segons les dades del Ministerio de Educación, Cultura y Deporte (MECD, 2018),¹ la taxa per a l'any acadèmic 2014-15 a les Illes Balears era de l'11,7%, la més baixa de totes les comunitats de l'Estat. La taxa neta per al conjunt de l'Estat, el mateix any acadèmic, era un 31,1%. Comunitats com Madrid (46,8%) i Castella i Lleó (37,8%) lideraven aquest rànquing, mentre que les comunitats amb menys universitaris eren, a més de la nostra comunitat, Castella-la Manxa (12,8%) i la Rioja (16,2%). És a dir, encara hi ha un important creixement potencial d'alumnat universitari per arribar als mínims raonables per a una comunitat suposadament rica. Moltes vegades, s'ha parlat de les característiques del mercat de treball de les Illes Balears, però segurament hi ha altres factors que caldria estudiar a fons. Les baixes taxes netes s'han mantingut al llarg de tot el període 2011-2018 sense excepció.

QUADRE 2. EVOLUCIÓ DE LA TAXA BRUTA D'UNIVERSITARIS MATRICULATS A LA UIB

Curs acadèmic	2011-12	2014-15	2017-18
Nombre d'alumnes	14.238	13.664	13.400
Joves entre 18 i 24 anys	84.862	79.686	79.105
% universitaris per cada 100 joves	16,78%	17,15%	16,94%

Font: Indicadors pressupost UIB. Dades de 19 de juny de 2018
 Catorze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears

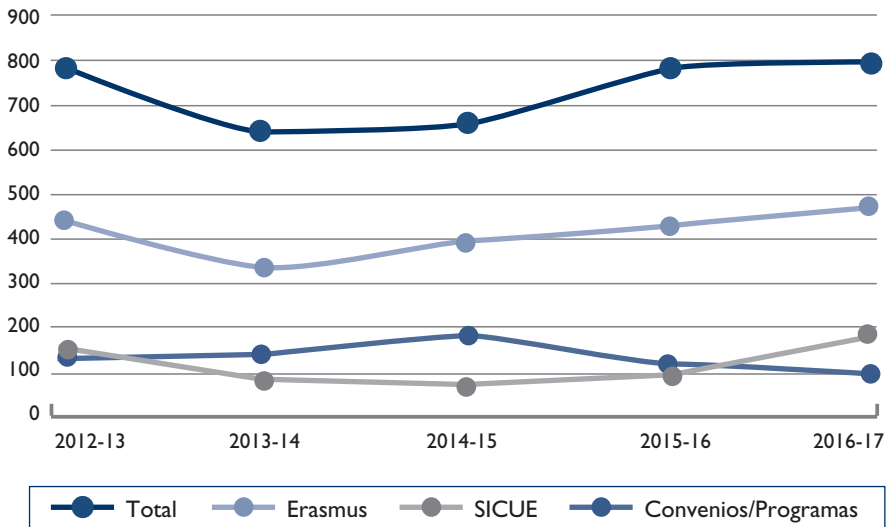
2. LA MOBILITAT INTERUNIVERSITÀRIA I INTERNACIONAL DE L'ALUMNAT

La perspectiva de mobilitat interuniversitària i internacional té un impacte apreciable en el funcionament i la competitivitat de la universitat; no només sobre l'oferta acadèmica, sinó també sobre la identitat del centre, els projectes d'investigació, els vincles i marcs de col·laboració amb altres universitats i institucions, així com sobre la funció docent i divulgativa. La Universitat de les Illes Balears, en els darrers deu anys, ha aconseguit arribar a estàndards de qualitat alts, cosa que millora el seu atractiu com a destinació acadèmica internacional i estatal, gràcies a la coordinació dels diferents vicerectors, a més dels serveis de relacions institucionals i internacionalització.

¹ No hi ha dades oficials posteriors a la publicació de 2016.

Entre els programes amb els quals la UIB compta, en el pla internacional destaca el creixement i la consolidació dels programes Erasmus+ i Erasmus + Pràctiques. Per altre costat, en l'àmbit estatal, el programa d'intercanvi entre centres universitaris estatals SICUE, a més d'altres programes de mobilitat, que s'aprofiten en menor mesura fruit d'una oferta més limitada i restringida per processos de mèrit i selecció. Cal esmentar el desenvolupament i l'establiment de projectes i programes, amb el suport del Campus d'Excel·lència Internacional en l'àmbit regional-Campus Euromediterrani de Turisme i Aigua, que va suposar un impuls important per a l'establiment de projectes de col·laboració interuniversitària, el trasllat d'alumnat i de docents en un marc de treball de qualitat reflectit en concordança en les dades manejades.

GRÀFIC I: EVOLUCIÓ DE PARTICIPACIÓ DELS ALUMNES PER TIPUS DE PROGRAMA CURSAT, 2012-2017

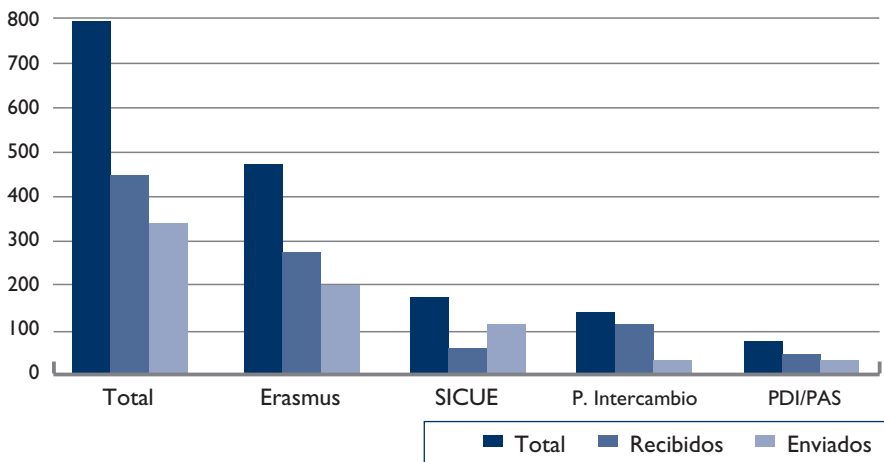

Pel que fa a la valoració, s'han fet servir les dades aportades per l'equip de govern de la UIB, pertanyents al curs acadèmic 2016-2017 i anteriors. Cal detenir-se en el balanç d'alumnat participant en els programes de mobilitat internacional i regional i el seu contrast; durant el curs 2016-17 es va registrar un total de 795 alumnes implicats en programes de mobilitat interuniversitària. La UIB rep un major percentatge d'alumnat (452 alumnes, el 56,8%) del que envia a altres centres universitaris (343 alumnes, el 43,2%), cosa que és una constant (amb excepcions) en el gruix de programes monitorats i amb un increment de la taxa d'adscripció del 19% en el període comprès entre els anys 2013 i 2017. Malgrat això, hi ha diferències en la distribució en funció del tipus de programa en el qual es participa. Així, podem comprovar que les tendències són contràries en el cas del programa SICUE, referit al programa-conveni de mobilitat interuniversitària de caràcter nacional, en el qual el nombre total d'alumnes que són enviats a altres universitats (114 alumnes, el 65,5%) és major que el

percentatge d'alumnat rebut al llarg dels darrers anys (61 alumnes, el 34,8%); tendència diferent en els Erasmus+ i Erasmus + Pràctiques, ja que hi ha una major recepció d'alumnat del que s'envia (272 per 197). El percentatge d'alumnat participant en programes de mobilitat Erasmus+ és del 58,9% del total d'alumnat que participa en programes de mobilitat, amb un creixement interanual per curs acadèmic del 9,3% des de 2013-14.

Dins del programa Erasmus+, els principals països de destinació, per a l'alumnat de la UIB, són per ordre: Alemanya (22,8%), Itàlia (16,7%), Regne Unit (10,6%), Polònia (5,5%) i França (5%); mentre que Itàlia (28,3%), Alemanya (22%), Països Baixos i França (tots dos 8,8%) es reparteixen el principal percentatge d'alumnat rebut per la UIB. Les facultats que major volum d'alumnat inclouen, tant a la UIB com en altres centres, són les d'Economia i Empresa (28,6%), Filosofia i Lletres (27,5%), Turisme (16,9%) i Dret (7,3%).

GRÀFIC 2: DISTRIBUCIÓ DE L'ALUMNAT PER TIPUS DE PROGRAMA I PERFIL EN EL PROGRAMA, CURS 2016-2017

Com hem assenyalat, la distribució de l'alumnat del programa SICUE (22% del total de l'alumnat de mobilitat), ha destacat més per l'heterogeneïtat en la distribució entre la gran diversitat de centres universitaris de l'Estat, entre les qual cal mencionar les universitats de Barcelona, Salamanca, Sevilla i Granada, com les que més alumnes reben de la UIB; i les universitats del País Basc, Navarra i València les que major nombre d'alumnat envien. És important destacar el creixement interanual d'aquests programes, proper al 5% en els dos últims cursos acadèmics. També cal mencionar la influència que exerceixen com a primera opció universitats de l'arc mediterrani com la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat Politècnica de València per a la regió insular.

Pel que fa als programes de convenis d'intercanvi establerts amb universitats d'altres espais educatius, externs a la Unió Europea, com Orient, Sud-Amèrica, Rússia i Xina, els convenis han suposat el 9% del total d'alumnat, ja sigui de grau o postgrau. En aquest percentatge es troben inclosos programes específics com Euroweb +, Hermes o Santander Universitat. Per últim, a més de l'alumnat que forma part dels programes de mobilitat, es pot fer referència en última instància a la mobilitat de professionals de la UIB, tant de docència i investigació (PDI), com dels serveis administratius (PAS). En conjunt, s'han registrat un total de 78 demandes de mobilitat.

3. DOTACIÓ DE PROFESSORAT I PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS (PAS)

La reorganització dels estudis, desenvolupada al llarg dels darrers anys, així com la diversificació de grups (desdoblament de les assignatures amb més alumnes), ha significat un increment de la càrrega docent (vegeu el quadre 3), que ha passat d'un total de 14.954 crèdits, el 2011-12, a 15.848, el 2017-18, és a dir, ha augmentat un 5,98% la càrrega real. Si la comparació es fa entre 2014-15 i 2017-18, la càrrega real es troba en procés de recuperar valors més baixos. És a dir, l'increment de la càrrega docent es va produir en el període d'inici de la reforma dels estudis universitaris, per la creació de l'Espai Europeu d'Educació Superior, instaurat plenament el curs 2011-12.

QUADRE 3. CÀRREGA DOCENT EN CRÈDITS DEL PROFESSORAT DE LA UIB

Curs acadèmic	2011-12	2014-15	2017-18
Càrrega docent en crèdits	14.954	16.263	15.848
% variacions 2011-2014-2017		108,75%	105,98%
% variacions 2014-2017			97,45%

Font: Indicadors pressupost UIB. Dades de 19 de juny de 2018
 Catorze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears

Les dedicacions del professorat són molt diferents, per aquest motiu es calcula un indicador denominat «professorat equivalent a temps complet» (vegeu el quadre 4). Tal i com s'explica a la memòria del pressupost de la UIB (UIB, 2018), el professorat a temps complet es calcula comptant com 1 cadascun dels professors amb dedicació completa. La dedicació dels professors associats s'ha calculat de la forma següent: 6 hores: 75% d'una dedicació a temps complet, 4 hores: 50%, 3 hores: 37,5% i la resta en la mateixa proporció d'acord amb el nombre d'hores del contracte. La metodologia aplicada és la mateixa que utilitzen les universitats del Grup 9 (comunitats autònomes amb una sola universitat).

Les dades d'aquest indicador mostren que la dotació actual de professorat és equivalent a 972 professors a temps complet. L'increment de la dotació, ajustada a les dedicacions, és un 6,11% superior en relació amb la dotació de 2011-12 i un 6,11% en relació amb el curs 2014-15, és a dir, l'increment de dotacions es concentra en els darrers anys.

QUADRE 4. PROFESSORAT A TEMPS COMPLET

Curs acadèmic	2011-12	2014-15	2017-18
Professorat equivalent a temps complet	916	924	972
% variacions 2011-2014-2017		100,87%	106,11%
% variacions 2014-2017			105,19%

Font: Indicadors pressupost UIB. Dades de 19 de juny de 2018
 Catorze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears

Per acabar la interpretació de les dotacions i les possibilitats reals per desenvolupar la feina acadèmica amb qualitat, s'ha calculat l'indicador que relaciona les dotacions de professorat (professorat equivalent a temps complet) amb el nombre d'alumnes (vegeu el quadre 5). Aquesta ràtio mostra una moderada reducció entre 2011-12 i 2014-15, amb poc més de 15,70 alumnes per professor equivalent a temps complet el primer any i 15,03 alumnes per professor el 2014-15. És a dir, es confirma la hipòtesi d'estancament en les dotacions en la primera part del període considerat. L'increment de dotació de professorat d'aquests darrers anys ha permès reduir la ràtio.

QUADRE 5. RÀTIO ALUMNAT/PROFESSORAT

Curs acadèmic	2011-12	2014-15
Ràtio alumnes per professor/a	15,70	15,03
% variacions 2011-2014-2017		95,73%
% variacions 2014-2017		

Font: Indicadors pressupost UIB. Dades de 19 de juny de 2018
 Catorze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears

Un dels components fonamentals per mantenir els processos desenvolupats a la UIB és el personal d'administració i serveis (PAS) (vegeu els quadres 6 i 7). Aquest personal, amb una elevada heterogeneïtat, inclou des dels màxims responsables de l'organització fins al personal d'administració de tots els nivells. També hi ha una gran heterogeneïtat de situacions contractuals, des de funcionaris de carrera, funcionaris interins, personal contractat de diversos tipus, laborals fixos de conveni, fins a laborals contractats.

Pel que fa al PAS, es pot parlar d'una recuperació en el darrer període. Si s'havia produït una reducció de la dotació entre 2011-12 i 2014-15, amb una pèrdua de 36 contractes, en el darrer període, de 2014-15 a 2017-18, s'observa un increment de 45 contractes.

Les ràtios ofereixen una interpretació més acurada de les dades. La ràtio que relaciona el professorat equivalent a temps complet amb el PAS observa una increment entre 2011-12 (1,65 professors per cada PAS) i 2017-18 (1,73 professors per cada PAS). S'ha de tenir present que en el primer període, fins a 2014-15 es produeix una reducció considerable del PAS i en el darrer període ha tornat a

millorar la dotació de PAS. En qualsevol cas, la qualitat de la feina realitzada es manté no només amb la quantitat de personal, sinó també gràcies a una important política de formació i l'estabilitat de les dotacions del PAS, amb personal de llarga trajectòria en tots els llocs de feina claus.

QUADRE 6. PERSONAL D'ADMINISTRACIÓ I SERVEIS

Curs acadèmic	2011-12	2014-15	2017-18
Total de PAS (1)	554	518	563
% variacions 2011-2014-2017		93,50%	101,62%
% variacions 2014-2017			108,69%

NOTA 1: Té en compte la totalitat del PAS, és a dir: Funcionaris de carrera, funcionaris interins, funcionaris contractats, laborals fixos de conveni, laborals interins de conveni i laborals contractats.

Font: Indicadors pressupost UIB. Dades de 19 de juny de 2018

Catorze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears

QUADRE 7. RÀTIO PROFESSORAT / PAS

Curs acadèmic	2011-12	2014-15	2017-18
Ràtio professors / PAS	1,65	1,78	1,73
% variacions 2011-2014-2017		107,88%	104,85%
% variacions 2014-2017			97,19%

Font: Indicadors pressupost UIB. Dades de 19 de juny de 2018

Catorze indicadors institucionals de la Universitat de les Illes Balears

4. QUALITAT UNIVERSITÀRIA DE LA UIB

Un breu comentari de les dades més rellevants del sistema universitari de les Illes Balears ha de parar atenció als rànquings d'universitats de grups i organismes, que comparen diversos indicadors de qualitat i que agreguen les dades d'un conjunt limitat de dades de naturalesa diversa, relatius a cada institució, seleccionats pels seus autors, sempre per raons de mesurabilitat.

L'interès pels rànquings, juntament amb la burocratització d'alguns processos d'anàlisi de la qualitat, ha reduït la rellevància dels processos d'avaluació institucional promoguts pels sistemes universitaris, per assegurar la qualitat institucional global i potenciar la planificació de la seva millora. El diagnòstic parcial que ofereixen els rànquings és poc útil per planificar la millora institucional global, tot i que sí tenen una utilitat genèrica de tipus comparatiu. El problema més gran és la seva utilització incorrecta, ja que hi ha un gran risc que el desig obsessiu de millorar la posició en els rànquings prioritzï la preocupació i l'intent de millora als indicadors que s'inclouen en aquests rànquings, desatenent la millora de la resta d'aspectes rellevants, per descomptat molt nombrosos i sovint no mesurables, que condicionen i defineixen la globalitat de la qualitat institucional universitària.

En altres publicacions anteriors hem prestat atenció a l'U-Ranking de la Fundació BBVA i l'Institut Valencià d'Investigacions Econòmiques (IVIE), per l'enfocament integral i la qualitat de l'anàlisi que realitza. En els darrers anys la UIB ha ocupat posicions entre les millors universitats de l'Estat. Concretament, la UIB el 2016-17 ocupà la quarta posició de l'U-Ranking en funció del seu rendiment global en els àmbits de la docència, la recerca i la innovació i el desenvolupament. De manera desglossada, la UIB ocupà la cinquena posició del rànquing en els àmbits de docència i de recerca, i la dotzena posició en innovació i desenvolupament tecnològic. A més, l'U-Ranking també destaca que les Illes Balears és una de les comunitats autònomes amb una productivitat més gran del sistema universitari espanyol. Concretament, les Illes Balears són la cinquena comunitat autònoma amb un rendiment més gran del sistema universitari, amb un índex de rendiment situat un 8% per sobre de la mitjana estatal.

Al marge d'aquest rànquing espanyol, se'n poden consultar d'altres internacionals, per exemple el que desenvolupa el Centre de Classificació Universitària Mundial (CWUR). Es tracta d'una organització de consultoria que ofereix assessorament en polítiques, coneixements estratègics i gestió del coneixement als governs i les universitats per millorar els resultats educatius i de recerca. Des de 2012, el CWUR publica l'únic rànquing acadèmic d'universitats global que avalua la qualitat de l'educació, l'ocupació d'antics alumnes, la producció de recerca i les cites sense dependre de les enquestes i els enviaments de dades universitàries. El rànquing començà amb l'objectiu de qualificar les cent millors universitats mundials. L'any 2014, el rànquing s'amplià per avaluar les mil millors universitats entre les divuit mil universitats principals del món, el que el converteix en el rànquing acadèmic més gran del món. Pel que fa a la UIB, es pot constatar el que ja aproxima l'U-Ranking.

QUADRE 8. LA UIB AL RÀNQUING DEL CENTRE DE CLASSIFICACIÓ UNIVERSITÀRIA MUNDIAL (CWUR)

POSICIÓ AL RÀNQUING EL 2014			
Universitat (entre les mil primeres)	Rang a Espanya	Rang mundial	Puntuació agregada (educació, impacte...)
Universitat de Barcelona	1	120	50,17
Universidad Complutense de Madrid	2	198	47,97
Universitat Autònoma de Barcelona	3	254	46,99
Universitat de les Illes Balears	24	714	44,63
Universidade da Coruña	40	937	44,35
POSICIÓ AL RÀNQUING EL 2017			
Universitat (entre les mil primeres)	Rang a Espanya	Rang mundial	Puntuació agregada (educació, impacte...)
Universitat de Barcelona	1	103	48,56
Universitat Autònoma de Barcelona	2	229	45,24
Universidad Complutense de Madrid	3	230	45,23
Universitat de les Illes Balears	21	667	42,84
Universidade da Coruña	40	978	42,51

Font: <http://cwur.org/>
Elaboració pròpia

Al llarg dels darrers anys ha millorat el reconeixement de la tasca realitzada i s'han assolit posicions molt destacades a nivell internacional, ja que trobar-se entre les mil universitats del món i entre les 25 millors de l'Estat, de manera estable, és un èxit. Aquestes dades confirmen que la UIB ha aconseguit mantenir els bons resultats assolits els darrers anys, gràcies a l'esforç de la comunitat universitària i malgrat les mancances de finançament del sistema universitari de les Illes Balears.

4. LA UNED, LA UOC I EL CENTRE UNIVERSITARI ALBERTA GIMÉNEZ (CESAG COMILLAS)

Tot i que la proliferació d'universitats amb estudis a distància (com al UNIR, per exemple) fan que no es pugui dir que es parla de la resta de l'oferta formativa universitària per als ciutadans de les Illes Balears, sí que es fa un recull de l'oferta proposada per les universitats que més alumnes i més tradició tenen a les nostres illes. Aquestes són dues universitats a distància Universitat Oberta de Catalunya, la UNED i el CESAG Comillas.

Estudis a la UOC

Als darrers cinc anys s'ha consolidat el canvi de titulacions entre els antics títols de diplomad i llicenciat i els nous títols de grau. Tot i això, la UOC ha augmentat la quantitat d'alumnes matriculats. Cal destacar l'increment que hi ha hagut als màsters universitaris, que han duplicat la quantitat d'alumnes matriculats. Això consolida la UOC com una de les grans universitats per cursar màsters i d'estudis de postgrau.

QUADRE 9. ALUMNAT DE LA UOC

Tipus de titulació	2013-2014			2017/18		
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
Titulacions homologades LRU	214	173	387			
Graus EEES	582	661	1.243	746	771	1.517
Màsters universitaris	146	127	273	363	233	596
Doctorat		1	1	0	0	0
Postgrau propi				71	65	136
Centre d'Idiomes Moderns				119	76	195
Altres				67	31	98
Total	942	962	1.904	1.366	1.176	2.542

Aquest increment d'alumnes es veu de forma més clara en el nombre de les incorporacions al centre, que en aquests cinc darrers anys s'ha duplicat. En aquestes noves incorporacions, i en la matrícula general dels diferents estudis, el nombre de dones matriculades és superior al nombre d'homes.

QUADRE 10. ALUMNAT DE LA UOC DE NOVA INCORPORACIÓ. VALORS ABSOLUTS

Tipus de titulació	2013-2014			2017/18		
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
Menys de 25 anys	62	36	98	118	81	199
25 a 40 anys	133	151	284	271	182	453
41 a 60 anys	47	44	91	81	80	161
Més de 60 anys	1	1	2	0	2	2
Total	243	232	475	470	345	815

Una dada significativa és la franja d'edat dels alumnes que es matriculen a la UOC. Com es pot veure, la UOC no és l'opció triada pels alumnes que inicien els estudis universitaris abans dels 25 anys. En contrapartida sí que té gran part dels alumnes amb edats compreses entre els 25 i els 60 anys. Aquestes edats són les d'inclusió laboral més gran, per la qual cosa es pot suposar que els estudiants d'aquestes edats comparteixen la seva activitat laboral amb l'activitat formativa, cosa bastant lògica en uns estudis a distància.

QUADRE 11. ALUMNAT DE LA UOC DE NOVA INCORPORACIÓ. VALORS RELATIUS

Tipus de titulació	2013-2014			2017/18		
	Dones	Homes	Total	Dones	Homes	Total
Menys de 25 anys	6,6	4,0	10,6	8,6	6,0	14,6
25 a 40 anys	31,0	34,0	65,1	32,1	26,0	58,2
41 a 60 anys	11,5	12,4	23,9	12,8	13,7	26,5
Més de 60 anys	0,3	0,1	0,4	0,2	0,5	0,7
Total	49,5	50,5	100,0	53,7	46,3	100,0

Quant a l'oferta formativa de la UOC, el seu creixement ha estat important. Tot i que els estudis de grau s'han mantingut els darrers cinc anys i que han desaparegut els estudis de diplomatura i llicenciatura, s'ha produït un augment molt significatiu del nombre de màsters universitaris que s'hi proposen i quasi s'hi ha duplicat l'oferta.

També cal destacar la posada en marxa de títols propis de la UOC, amb deu estudis oferts.

QUADRE 12. ESTUDIS OFERTS PER LA UOC

Curs acadèmic	2013/14	2017/18
Total titulacions homologades LRU	19	0
Total graus EEES	15	15
Total màsters universitaris	28	41
Doctorat en Societat de la Informació i del Coneixement	1	0

Curs acadèmic	2013/14	2017/18
Total postgraus propis		10
Centre d'Idiomes Moderns		1
Total Altres		5

Estudis a la UNED

Com a universitat pública a distància la UNED està molt consolidada a les Illes Balears amb un volum d'alumnes que no ha deixat de créixer de forma lenta però contínua els darrers anys.

QUADRE 13. EVOLUCIÓ D'ALUMNES DE LA UNED, 2012-17

Curs	Mallorca	Menorca	Eivissa i Formentera	Total
2012-13	43.446	1.105	1.473	13.993
2013-14	11.847	1.121	1.515	14.483
2014-15	12.079	1.139	1.552	14.770
2015-16	12.207	1.151	1.569	14.927
2016-17	12.460	1.182	1.584	15.226

L'oferta formativa reglada s'ha mantingut els darrers anys i s'ha adaptat als nous currículums. Tot i això s'ha de tenir present que la UNED ofereix gran quantitat de cursos de formació permanent i d'estudis de postgrau que es fan a distància.

QUADRE 14. OFERTA FORMATIVA DE LA UNED

Curs acadèmic	Oferta formativa 2012-13	Oferta formativa 2017/18
Accés 25 i 45	1	1
Diplomatures	3	0
Llicenciatures	16	0
Enginyeries	7	0
Graus	27	27

Del curs 2012-13 al curs 2016-17 la quantitat d'alumnes matriculats a la UNED, com s'ha dit, s'ha incrementat, però, sobretot, el que ha canviat és el tipus d'estudis que aquests alumnes realitzen.

QUADRE 15. UNED. NOMBRE D'ESTUDIANTS PER ILLES. CURS 2012-13

Estudis	Mallorca	Menorca	Eivissa i Formentera	Total
Graus	3138	285	405	3828
Llicenciatures	338	33	55	426
Diplomatures	98	17	16	131
Enginyeries	27	3	5	35
Accés 25 i 45	655	54	164	873
CUID	446	8	13	467
UNED Sènior	43			43
Formació contínua	32	-	-	32
Màsters oficials	113	3	8	124
Educació permanent	6.525	702	807	8034
TOTAL	11.415	1.105	1.473	13.993

QUADRE 16. UNED. NOMBRE D'ESTUDIANTS PER ILLES. CURS 2016-17

Estudis	Mallorca	Menorca	Eivissa i Formentera	Total
Graus	3232	296	475	4003
Accés	398	38	79	515
CUID	226	13	24	263
Màsters oficials	149	6	20	175
Educació permanent	8.455	829	986	10.270
TOTAL	12.460	1.182	1.584	15.226

Com es pot observar, hi ha un increment en la quasi totalitat dels estudis per illes, tot i que l'augment de l'Educació permanent és bastant significatiu.

Quant a les franges d'edat dels estudiants de la UNED, com també passa a la UOC, els alumnes solen ser de més edat que a les universitats presencials, tot i l'increment, aquests darrers anys, dels alumnes menors de 25 anys.

QUADRE 17. UNED. FRANGES D'EDAT DE L'ALUMNAT DE LA UNED

Percentatge per diferents franges d'edat i sexe. Curs 2012-13

Estudis	<26	26-35	36-45	>45
Accés	3,8	65,04	28,85	2,29
Llicenciatures, diplomatures i enginyeries	1,20	25,47	43,93	29,40
Graus	11,51	38,53	32,89	17,07
Total dels estudis	9,29	40,48	33,65	16,58

continua

Mitjana d'edat per tipus d'estudi i sexe. Curs 2012-13			
	HOMES	DONES	TOTAL
Accés 25	32,98	32,76	32,81
Accés 45	50,66	50,34	50,47
Llicenciatures, diplomatures i enginyeries	37,30	33,58	36,94
Graus	37,30	36,54	36,58
Total dels estudis	37,48	36,04	36,84

Percentatge per diferents franges d'edat i sexe. Curs 2016-17				
Estudis	<26	26-35	36-45	>45
Accés 25	10,69	58,35	25,17	5,79
Graus	11,74	32,15	31,34	24,77
Total dels estudis	11,62	35,09	30,65	22,64

Mitjana d'edat per tipus d'estudi i sexe. Curs 2016-17			
	HOMES	DONES	TOTAL
Accés 25	33,33	32,54	32,95
Accés 45	52	50,03	50,83
Graus	39,41	37,06	38,33
Total dels estudis	38,81	36,86	37,94

Estudis CESAG Comillas

Si bé és cert que el Centre d'Educació Superior Alberta Giménez té molta tradició a les nostres illes, ja que va ser una de les primeres institucions d'educació superior per a la formació de mestres, des de fa tres anys ha passat a estar associada a la Universitat Pontifícia de Comillas, de manera que és la primera universitat privada a les Illes Balears.

La quantitat d'alumnes que trien aquesta opció no és molt gran, tot i que sí s'ofereix estudis que no ofereix la UIB.

Tot i això, el curs 2016-17 encara hi havia alumnes que depenien de la UIB i d'altres que ja eren de la Universitat de Comillas.

QUADRE 18. CESAG. NOMBRE D'ESTUDIANTS DE GRAU PER ILLES. CURS 2016-17

Graus 2016-17. Nombre d'alumnes	UIB	Comillas
Grau d'Educació Infantil	38	39
Grau d'Educació Primària	26	45
Doble grau d'Ed. Infantil i Primària	-	56
Grau de Comunicació Audiovisual	11	47
Grau de Periodisme	19	27
Grau de Publicitat i Relacions Públiques	37	-
Doble grau de Periodisme i Comunicació Audiovisual	59	-
Grau de Ciències de l'Activitat Física i de l'Esport		47
Total	190	261

A més, el CESAG Comillas ofereix una formació de postgraus i els estudis de DECA, que capaciten per impartir l'assignatura de religió catòlica.

QUADRE 19. CESAG. NOMBRE D'ESTUDIANTS DE GRAU PER ILLES. CURS 2016-17

Postgraus 2016-17. Nombre d'alumnes	
Especialista en Evangelització Social Media	5
Expert universitari en Direcció de Centres Escolars Concertats	35
Especialista en Direcció de Comunicació i Mitjans Digitals en l'Empresa Turística	-
Total	40
DECA 16/17 (en línia)	96

Aquestes tres universitats complementen, d'una manera o d'altra, l'oferta formativa superior a les Illes Balears, juntament amb el Conservatori Superior de Música i l'Escola Oficial d'Idiomes.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

MECD (2017). *Estadística de estudiantes. Curso 2016-2017. Curso 2015/2016*. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.

MECD (2018). *Datos y cifras del Sistema Universitario Español. Curso 2015/2016*. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.

MEFP (2018). *Estadísticas universitarias 2016-2017*. Disponible a: https://www.mecd.gob.es/servicios-al-ciudadano-mecd/estadisticas/educacion/universitaria/estadisticas/alumnado/2016-2017_Rend.html

UIB (2017). *Memòria del Pressupost 2018*. Palma: Universitat de les Illes Balears.